

Школик М.В., Кулакова М.І.

студенти,

Науковий керівник: Фірман В.М.

доцент,

*Львівський національний університет
імені Івана Франка*

ВПЛИВ РІВНЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ КРАЇНИ

Соціально-економічне значення охорони праці полягає у сприянні зростанню ефективності суспільного виробництва шляхом безперервного вдосконалення і покращення умов праці, підвищення його безпеки, зниження виробничого травматизму та захворюваності. Воно визначається ефективністю заходів щодо поліпшення умов і підвищення безпеки праці та є економічним виразом соціальної значущості охорони праці. У зв'язку з цим економічний аспект охорони праці можна оцінити результатами, одержуваними при зміні соціальних показників за рахунок впровадження заходів з покращення умов праці.

Щорічні витрати на охорону праці складаються із таких трьох видів: впровадження заходів, спрямованих на поліпшення умов праці та підвищення його безпеки; пільги та компенсації у зв'язку з несприятливими умовами праці; відшкодування наслідків несприятливого впливу умов праці на працівників.

Витрати, спрямовані на поліпшення умов праці та підвищення його безпеки на підприємствах, складаються з двох основних статей: номенклатурні заходи, передбачені угодою з охорони праці; придбання спеціального одягу, взуття та інших засобів індивідуального захисту та запобіжних пристроїв.

Із зазначених видів витрат на охорону праці слід зазначити, що кошти, спрямовані на удосконалення та покращення умов праці, підвищення його безпеки, в даний час не окупають себе. У зв'язку з цим держава витрачає величезні кошти на пільги, компенсації та відшкодування наслідків несприятливих умов праці. За даними Науково-дослідницького Інституту Праці кошти, що витрачаються на поліпшення умов праці, у загальній сумі витрат на охорону праці становлять близько 25%, а витрати на пільги, компенсації та відшкодування несприятливих умов праці – близько 75%. Це значно погіршує економічний стан країни. Ці всі витрати можна було попередити своєчасним і правильним вкладанням коштів в удосконалення умов праці.

У зв'язку з погіршенням економічної ситуації і матеріально-технічної бази підприємств, що спостерігалось протягом минулих двох десятиліть, умови праці на більшості з них також погіршуються. В промисловості, сільському господарстві, будівництві на транспорті зростає кількість робочих місць, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам і правилам. В середньому 20-25% працівників постійно знаходяться під впливом шкідливих умов праці, від чого кількість витрат і пільговиків зростає з кожним роком.

Із загальної кількості технічних засобів, які експлуатуються в країні, під облік потрапляє лише 30%. З них біля 50% вичерпали передбачений паспортним ресурсом роботи, 20% не відповідають вимогам нормативних актів охорони праці і лише 30% мають сертифікат. Це значно збільшує ризик нещасного випадку на

виробництві, що теж негативно відобразиться на економічному становищі держави.

Система пільг і компенсацій є доповненням, а не заміною використовуваному на підприємствах комплексу заходів з охорони праці. Ця система включає додаткові відпустки, скорочену тривалість робочого часу та пільгове пенсійне забезпечення, лікувально-профілактичне харчування, доплати до заробітної плати. Їх оздоровче і компенсаційне значення полягає в наступному:

- Додаткова відпустка (від 6 до 36 днів). Вона не просто зменшує тривалість несприятливого впливу на працівників шкідливими виробничими факторами, але й сприяє виведенню з організму накопичених токсичних та інших речовин, зняттю втоми через напружену розумову та фізичну працю;

- Скорочення робочого дня. Зменшення робочої зміни всього на одну годину фактично скорочує на один місяць річний фонд робочого часу кожному працівнику. Користуючись цією пільгою підвищується його часовий заробіток на 16%.

- Пільгове пенсійне забезпечення. Дане забезпечення надається особам, які працюють у шкідливих умовах і гарячих цехах, а також робітникам з важкими умовами праці. Воно полягає у наданні пенсії в більш ранні терміни, ніж на загальних підставах, при меншому стажі роботи і у великих розмірах.

- Зниження пенсійного віку та необхідного для отримання пенсії стажу роботи не тільки скорочує тривалість періоду несприятливого впливу на робітника шкідливих виробничих факторів, а й забезпечує більш раннє виведення з організму накопичених у ньому шкідливих речовин, відновлення нормальної діяльності всіх систем його життєзабезпечення.

- Лікувально-профілактичне харчування. Харчування, що видається працівникам безкоштовно. Воно є засобом підвищення опірності організму на дії шкідливих виробничих факторів та попередження захворюваності. Ця пільга надається робітникам і службовцям, зайнятим на роботах з особливо шкідливими умовами праці.

- Доплата до заробітної плати. Обумовлена специфічними умовами праці на робочих місцях; становить від 4 до 24% тарифної ставки і спрямована на зміцнення організму і підвищення його опірності до впливу шкідливих виробничих факторів за рахунок поліпшення побутових умов і харчування працівників.

Отже, наша держава витрачає величезні кошти на фінансові виплати, які компенсують завдану фізичну шкоду, через невідповідність умов праці. Своєчасна перевірка технічного обладнання, надання працівникам спеціальних засобів індивідуального захисту та запобіжних пристроїв зменшить рівень виробничого травматизму, що в свою чергу позначиться на загальному розмірі виплат.

Список використаних джерел:

1. Шевченко В.І. Правові питання охорони праці [електронний ресурс]: навч. посіб. / В.І. Шевченко. – Харків: ХНАМГ, 2004. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/10926/1/%D0%A3%D0%94%D0%9A.pvf>

2. Березюк О.В. Охорона праці [електронний ресурс]: навч. посіб. / О.В. Березюк, М.С. Лемешев, О.В. Кобилянський. – Вінниця: ВНТУ. – Режим доступу: http://posibnyky.vntu.edu.ua/o_p/vstup.html

3. Керб Л.П. Основы охраны праці [електронний ресурс]: навч. посіб. / Л.П. Керб. – Київ:КНЕУ, 2003. – Режим доступу: <http://library.if.ua/book/86/6068.html>

Юнусов Б.Х.

кандидат технических наук, доцент;

Урובה Т.А., Мухамматкулова Х.К.

магистры,

Ташкентский государственный технический университет

МЕТОДЫ ОБОГЩЕНИЯ ВЫСОКОЗОЛЬНОГО БУРОГО УГЛЯ

Все эксперты, едины во мнении: будущее за обогащенным углем. То, что этот процесс в дальнейшем будет набирать обороты, не вызвало сомнений ни у кого. Причин этому множество. Вообще, само обогащение угля – это процесс классификации, дробления, снижения серо содержания, зольности и повышения его теплотворной способности. Для энергетических марки углей из-за неоднородности угольной массы в первую очередь важны два показателя – зольность и серность. Через них обеспечивается стабильность качества, что является определяющим для энергетиков.

В настоящее время работающие станции, спроектированные под сжигание углей с зольностью примерно 40-45%. Но об экономической эффективности такой политики во времена их строительства задумывались не сильно. Ведь при таких параметрах зольности почти половина угля, поступающего на станцию, попросту является балластом. В современных условиях этот фактор становится одним из ключевых. Требования по содержанию серы в основном упираются в вопросы экологии, поскольку напрямую связаны с выбросами.

Уголь, судя по всему, еще долго будет оставаться наиболее востребованным среди других энергоносителей. Однако сжигание угля приводит к загрязнению окружающей среды. Поэтому разработка и использование чистых технологий добычи и переработки угля является задачей №1 во всем мире. С каждым годом спрос на уголь продолжает расти. Альтернативные источники энергии также пока не могут существенно повлиять на снижение объемов использования угля.

Таким образом, несмотря на существование альтернативных источников энергии, в будущем уголь останется основным ископаемым топливом для удовлетворения энергетических потребностей населения планеты. Однако рост мощностей угольной энергетики влечет за собой экологические проблемы. Уголь считается самым «грязным» энергоносителем. Причем значительный вред окружающей среде наносится как при его добыче, так и при сжигании.

Следовательно, необходимо ускорить разработку и повсеместное внедрение технологий, которые уменьшат негативное воздействие на окружающую среду от использования угля уже в самом ближайшем будущем.

За последние 30-40 лет накоплен значительный опыт внедрения чистых технологий добычи и переработки угля. В настоящее время, по мнению «Консультативного совета угольной промышленности» – (СІАВ) определены